

РЕШЕНИЕ

№ 26407

гр. София, 30.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 22.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **3056** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 46, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).
Образувано е по жалба на Л. П., ЛНЧ [ЕГН], ЕГН [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], У., гражданка на У., чрез процесуален представител - адв. Р. Ш., против Заповед УРИ 5364з-2661 от 30.06.2025 г. на директора на Дирекция „Миграция“ - МВР, с която спрямо оспорващата е приложена принудителна административна мярка по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ - "отнемане на правото на пребиваване на чужденец в Република България".
Оспорването е основано на твърдения за незаконосъобразност на акта. Жалбоподателката твърди, че оспорената заповед изобщо не ѝ е връчвана от административния орган. Тя е разбрала за нея случайно от банков служител при кандидатстване за кредит, като копие от заповедта е получила след посещение в Дирекция „Миграция“ на 26.02.2026 г. В жалбата се сочат допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, вкл. на принципите за истинност и служебно начало. Административният орган не е изпълнил задълженията си по чл. 7, чл. 9 и чл. 36 от АПК да събере всички необходими доказателства и да прецени фактите от значение за случая. Жалбоподателката не е била уведомена за започването на административното производство и е била лишена от възможността да разбере мотивите на акта и да организира защитата си. В жалбата се излагат доводи и за неправилно приложение на материалния закон. Оспорва се наличието на предпоставките по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ. Органът не е доказал по безспорен начин, че лицето е представило неверни данни или подправен документ за раждане на своята баба (О. В. К.), за да придобие право на постоянно пребиваване. Възражава се, че подправката на документа може да се установи само по съдебен ред (с влязла в сила присъда или

решение), а не самостоятелно от административния орган. Използваната експертна криминалистическа справка е неотнoсима, тъй като касае друго производство - пред Дирекция „Българско гражданство“ при МП, а не пред ДАБЧ, въз основа на което е издадено разрешение за пребиваване през 2019 г. Жалбоподателката се позовава на официален документ (справка/извлечение от Националния архив на Република У.), който потвърждава валидността на българския произход. Сочи и несъответствие на акта с целта на закона и принципа на пропорционалност, т.к. органът изобщо не бил извършил преценка на личните обстоятелства, обществения интерес и правата на лицето, защитени от чл. 8 от ЕКЧП. В тази насока се твърди неизпълнение на чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ. Не е съобразено, че жалбоподателката е родена в [населено място], У., който в момента е под руска военна окупация. Изтъква се, че Л. П. живее и работи законно в България, напълно интегрирана е и полага грижи за своята майка, която е в България със статут на временна закрила.

В съдебно заседание оспорващата се представлява от адв. Ш., който поддържа жалбата на изложените в нея доводи. Излага допълнителни аргументи за допуснати съществени процесуални нарушения. Претендира за отмяна на акта и присъждане на разноски.

Ответникът – директорът на Дирекция „Миграция“ - МВР, излага становище за неоснователност жалбата, като намира издадената заповед за законосъобразна. Отправя искане за отхвърляне на жалбата, както и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София – град, Трето отделение, 75-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Жалбоподателката Л. П. е гражданка на У.. Родена е в [населено място] и е със статут на постоянно пребиваващ в Република България чужденец съгласно Решение на директора на Дирекция „Миграция“ – МВР с рег. № 668562 от 14.05.2019 г. (л. 35), издадено на основание чл. 25, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ по заявление № 6328 от 04.04.2019 г. (л. 37) и представено Свидетелство за раждане на О. В. К. (баба на украинската гражданка), серия ЯФ № 838307.

Въпросното свидетелство е било обект на криминалистично изследване, възложено с писмо рег. № 5364р-8525 от 26.03.2024 г. (л. 20) на зам. директора на Дирекция „Миграция“ – МВР по повод образувана преписка в Дирекция „Българско гражданство“ при МП с № 9841/2021 г. за придобиване на българско гражданство на Л. Е. П..

Резултатите от изследването са обективирани в Експертна справка № 24/ДОК-382 (л. 28). Според заключението в нея представеното за изследване свидетелство за раждане на името на О. В. К., серия ЯФ № 838307, е подправено - заличена е първоначално ръкописно нанесената персонална информация, след което ръкописно са нанесени нови данни.

На 26.07.2024 г. до жалбоподателката е изпратено съобщение рег. № 536400-61490 (л. 26), че спрямо нея започва процедура по налагане на ПАМ "отнемане на правото на пребиваване на чужденец в Република България" на основание чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ. Предоставена е възможност за запознаване с материалите по преписката и изразяване на възражения в 7-дневен срок, като е обърнато внимание, че непосредствено след изтичане на срока ще бъде издаден съответният индивидуален административен акт.

Съобщението е изпратено на посочения в заявлението на л. 37 адрес в [населено място],[жк],[жилищен адрес] с писмо и известие за доставяне, върнато с отбелязване „непотърсена“.

Междувременно, с писмо рег. № 12-06-1308-7/17.12.2024 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция за българите в чужбина (л. 32), в дирекция "Миграция" е постъпила Заповед № 67/17.12.2024 г. за отмяна на по-рано издадена Заповед № И-12522/2018-10-04 за издаване на удостоверение за български произход на Л. П. (л. 33). Впоследствие, със Заповед №

0-12522/2024-12-17 г. (л. 34) изпълнителният директор на ИАБЧ е отказал издаване на удостоверение за български произход по подадено от украинската гражданка заявление.

Последвало е издаването на оспорената в настоящото производство заповед, с която спрямо жалбоподателката е наложена ПАМ по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ "отнемане на правото на пребиваване на чужденец в Република България". Изложени са мотиви, че в производството по предоставяне на постоянно пребиваване на основание чл. 25, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ българският произход се удостоверява с удостоверение за раждане или с документ, издаден от ИАБЧ. В случая Л. П. не може да удостовери с документи, че е лице от български произход. Представеното свидетелство за раждане серия ЯФ № 838307 на О. В. К. (баба на украинската гражданка) е със заключение, че документът е подправен - чрез химическо и механично третиране са заличени първоначално нанесената ръкописно персонална информация. Следователно предоставените от чужденеца данни, че е от български произход, са неверни.

Във връзка с изискването на чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ е посочено следното: чужденецът не попада в категорията „уязвими лица“ по смисъла на § 1, т. 46 от Допълнителните разпоредби на ЗЧРБ. Л. П. е гражданин на У., което удостоверява с националния си документ за задгранично пътуване. Не са налице данни, от които да се направи извод, че е загубила връзките си с държавата по произход. Спрямо лицето няма висящи производства по Закона за убежището и бежанците или производства за подновяване на разрешение за пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на пребиваване. Изтъкнато е, че няма правна пречка жалбоподателката да кандидатства на друго правно основание по ЗЧРБ за предоставяне на право на пребиваване и в случай, че отговаря на условията и разполага с изискуемите документи да получи такава.

С тези мотиви е издадена оспорената заповед, връчена по реда на чл. 18а, ал. 10 АПК (след изпратено съобщение с рег. № 536400-73966/18.08.2025 г. – л. 14-15) – с поставяне на съобщение на таблото за обявления в сградата на Дирекция „Миграция“ за времето от 27.08.2025 г. до 03.09.2025 г. (л. 118).

С определение № 11414 от 23.03.2026 г. съдът е конституирал страните и е разпределил доказателствената тежест между тях. На жалбоподателката е указано, че нейна е тежестта да докаже съществуването на фактите и обстоятелствата, от които черпи благоприятни за себе си последици и на които основава доводите си за незаконосъобразност на акта. На ответника е указано, че на основание чл. 170, ал. 1 АПК в негова тежест е да установи спазването на законовите изисквания и процедурните правила при издаване на оспорения административен акт, вкл. че са налице посочените в акта фактическите основание за прилагане на разпоредената принудителна административна мярка по чл. 44, ал. 1, т. 3 от ЗЧРБ - „отнемане на правото на пребиваване на чужденец в Република България“.

В съдебното производство са приети като доказателства представените с жалбата, както и документите, приобщени към административната преписка. Събрани са гласни доказателства. Свидетелката А. П. – майка на жалбоподателката, дава сведения във връзка с пребиваването, трудовата заетост и интеграцията на Л. П. в България. Заявява, че дъщеря ѝ пребивава в Република България от 2018 г. (когато е била на 16г.). Завършила е в Софийски университет „Св. К. О.“, а след завършването си е започнала работа във фирма, занимаваща се с финансови/счетоводни дейности. Свидетелката и дъщеря ѝ живеят заедно в нает апартамент в [населено място], като разходите за наем и жилище се поемали изцяло от жалбоподателката. Г-жа П. описва ситуацията в държавата по произход. Посочва, че родното им място – [населено място], от 2022 г. се намира под руска военна окупация. Свидетелката, която е била държавен служител в У., е избягала оттам през 2023 г. В У. семейството няма останали никакви роднини, приятели, жилище или средства за хранене. Майката и бабата на свидетелката са починали съответно през

2005 г. и 2008 г., а синът ѝ (братът на Л.) също е напуснал страната заради окупацията и живее в чужбина. Свидетелката заявява, че Л. П. няма към кого да се обърне за помощ там, а същевременно е с влошено здравословно състояние, засегнало нервната система, психиката и имунната ѝ система. Към момента тя провежда необходимите медицински изследвания и се лекува в България.

При така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е подадена от легитимирано лице с правен интерес от оспорването и е насочена срещу индивидуален административен акт, подлежащ на съдебен контрол, като по отношение на спазването на срока по чл. 149, ал. 1 АПК съдът вече се е произнесъл с определението за насрочване на делото. В случая не е установено редовното съобщаване на Заповед УРИ 5364-32661 от 30.06.2025 г., поради което срокът за оспорването ѝ не е започнал да тече за Л. П.. За да се приложи избория от органа ред по чл. 61, ал. 1, във вр. с чл. 18а, 10 АПК е необходимо съобщаването да не може да бъде извършено по реда на чл. 18а, ал. 9 АПК. Според посочената норма в случай, че адресатът не може да бъде намерен на адреса и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, съобщаването се извършва чрез залепване на уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп – на входната врата или на видно място около нея, а когато има достъп до пощенската кутия, съобщението се пуска и в нея, като в съобщението се посочва, че документите или книгата са оставени в канцеларията на органа или на съда и могат да се получат в едноседмичен срок.

В конкретния случай от приложените по делото доказателства не се установява да е проведена процедурата по чл. 18, ал. 9 АПК. Видно от отразеното в съобщението за удостоверяване на процедурата по чл. 61 АПК, след неуспешното изпращане на писмено съобщение рег. № 536400-73966/18.08.2025 г., органът директно е преминал към връчване по реда на чл. 18а, ал. 10 АПК. Независимо от затрудненията, които безспорно административния орган има при връчване на съобщенията за изготвения актовете по ЗЧРБ, същият е задължен да спази цялата процедура по текстовете чл. 18а АПК. Това означава да се изчерпят всички възможности, включително и по чл. 18а, ал. 9 АПК. Едва тогава като крайна възможност е възможно съобщаване на акта с поставянето му на таблото за уведомления в сградата на ответния орган – чл. 18а, ал. 10 АПК.

При тези данни съдът приема, че поради пропуски в съобщаването в случая не е започнал да тече срокът за обжалване на акта, с оглед на което инициираното от жалбоподателката на 04.03.2026 г. оспорване е допустимо, независимо от отразеното в заповедта, че същата е влязла в сила на 19.09.2025 г.

Разгледана по същество, оспорването е и основателно. Съображенията за това са следните:

Обжалваната заповед е издадена от компетентен административен орган – директора на Дирекция „Миграция“ при МВР, който е сред изрично посочените в чл. 44, ал. 1 ЗЧРБ органи, оправомощени да налагат принудителни административни мерки по закона, включително процесната по чл. 39а, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ.

Заповедта е постановена в предвидената от закона писмена форма и съдържа фактическите и правните основания, въз основа на които административният орган е упражнил компетентността си по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ. Независимо от това съдът приема, че при издаването ѝ са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които са довели до ограничаване правото на защита на жалбоподателката и опорочават законосъобразността на административния акт.

Основателни са възраженията в жалбата относно неспазването на процедурата по уведомяване на адресата за започване на административното производство по налагане на принудителната административна мярка. Разпоредбата на чл. 26, ал. 1 АПК задължава административния орган да

уведоми известните заинтересовани граждани и организации, включително адресата на неблагоприятния административен акт, за започването на производството. Съгласно ал. 2 на същата разпоредба уведомяването се извършва по реда на чл. 18а АПК. Именно този ред не е бил спазен.

С административната преписка е приложено уведомление по чл. 26, ал. 1 АПК, адресирано до Л. П., изпратено чрез пощенска пратка с обратна разписка. Пратката е върната с отбелязване „непотърсена“, след което административният орган е пристъпил директно към уведомяване по реда на чл. 18а, ал. 10 АПК, без преди това да е изчерпал предвидената в закона процедура по чл. 18а, ал. 9 АПК.

Съгласно чл. 18а, ал. 9 АПК, когато страната не може да бъде намерена на адреса и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, съобщаването се извършва чрез залепване на уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп – на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, съобщението се пуска и в нея. В съобщението се посочва, че документите или книгата са оставени в канцеларията на органа или на съда и могат да се получат в едноседмичен срок. Документите или книгата се смятат за връчени с изтичането на срока за получаването им от канцеларията на органа или на съда.

В случая тази процедура не е проведена. Административният орган е преминал направо към приложението на чл. 18а, ал. 10 АПК, без да установи предпоставките за това и без да спазва последователността на способите за връчване, предвидена в закона. Разпоредбите на чл. 18а АПК уреждат последователни способности за съобщаване, като преминаването към следващ способ е допустимо единствено след безрезултатното прилагане на предходния. Прескачането на законово установените етапи представлява съществено процесуално нарушение, тъй като лишава адресата от реална възможност да участва в административното производство.

С определението за насрочване на делото съдът изрично е указал на ответника, че носи доказателствената тежест да установи спазването на законовите изисквания и процедурните правила при издаване на оспорения административен акт, част от които е редовното уведомяване по чл. 26, ал. 1 АПК. Представените по делото доказателства не установяват изпълнението на това задължение.

Наред с това административният орган не е изпълнил задълженията си по чл. 34, ал. 3 АПК във връзка с чл. 9, ал. 4 и чл. 12, ал. 1 АПК, като не е предоставил на жалбоподателката възможност да се запознае със събраните материали по преписката, да представи доказателства и възражения и да участва ефективно в производството преди издаване на неблагоприятния административен акт. Не е налице нито една от хипотезите по чл. 34, ал. 4 АПК, които освобождават административния орган от тези негови задължения. Посочените нарушения не представляват формални процесуални пропуски, а засягат основни принципи на административния процес - принципа на служебното начало, принципа на истинност, правото на участие на заинтересованите лица и правото им на защита. В този смисъл е и практиката на Върховния административен съд, включително Решение № 5901 от 01.06.2026 г. по адм. д. № 12068/2025 г., IV о., съгласно което неизпълнението на задълженията по чл. 26 и чл. 34 АПК представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила, когато е ограничило правото на участие и защита на адресата на административния акт.

Наред с изложеното съдът приема, че в административното производство не са били изяснени всички факти и обстоятелства от значение за случая.

При постановяване на процесната принудителна административна мярка административният орган е бил длъжен да съобрази изискванията на чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ, което той не е сторил. Според

цитираната разпоредба. при налагане на принудителните административни мерки компетентните органи отчитат продължителността на пребиваване на чужденеца на територията на Република България, категориите уязвими лица, наличието на производства по ЗУБ или производства за подновяване на разрешение за пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на пребиваване, семейното му положение, както и съществуването на семейни, културни и социални връзки с държавата по произход на лицето. Посочената норма не е декларативна, нито формална и изисква извършване на конкретна (индивидуална) преценка на всички относими факти и обстоятелства, при спазване принципите на пропорционалност и ефективност. Смисълът ѝ е да предостави материалноправна гаранция срещу автоматичното налагане на принудителни административни мерки. Именно поради това разпоредбата има общо действие спрямо всички основания за налагане на принудителни административни мерки по закона, включително спрямо тази по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ. Тъй като общите правни норми пораждаат правно действие за всички случаи, които имат определени родови белези, административният орган е следвало да съобрази предпоставките, предвидени в чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ при издаване на процесната заповед (Решение № 5284 от 15.05.2026 г. на ВАС по адм. д. № 3062/2026 г., IV о.).

В случая от събраните по делото доказателства се установява, че Л. П. е завършила висшето си образование в Република България; пребивава продължително време на територията на страната, най-малко от 2018 г., видно от издадената от поделение „Социално-битово обслужване“ при С. университет настанителна заповед № 6-87122/04.10.2018 г.; упражнява трудова дейност по безсрочен трудов договор с „Олианс България“ ЕАД, който към настоящия момент продължава да действа, видно от представената служебна бележка от работодателя; майка ѝ е лице с предоставена временна закрила по Закона за убежището и бежанците и също пребивава в Република България.

Тези обстоятелства в своята съвкупност сочат на трайна социална, професионална и семейна интеграция на жалбоподателката в Република България. От друга страна, административният орган изобщо не е изследвал степента на запазените семейни, културни и социални връзки на жалбоподателката с държавата ѝ на произход – У., нито е анализирал последиците, които принудителното ѝ извеждане би имало върху личния и семейния ѝ живот. Липсва и каквото и да е обсъждане на правото на зачитане на личния и семейния живот по чл. 8 ЕКПЧ, както и преценка дали намесата в това право е необходима и пропорционална на преследваната легитимна цел по смисъла на чл. 8, § 2 ЕКПЧ. Не е обсъдена продължителността на пребиваването на жалбоподателката в Република България, завършеното от нея висше образование, осъществяваната трудова дейност, трайната ѝ професионална реализация, пребиваването на нейната майка в страната, както и данните за български произход по възходяща линия. Не са изследвани и обстоятелствата относно възможността за реална социална и семейна реинтеграция в държавата на произход.

Липсата на такава индивидуална преценка пречатства и съдебния контрол върху материалната законосъобразност на акта, тъй като съдът не може да замести административния орган при упражняването на предоставената му оперативна самостоятелност относно преценката по чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ.

На следващо място, съгласно чл. 35 АПК административният акт се издава след като бъдат изяснени всички факти и обстоятелства от значение за случая и бъдат обсъдени обясненията и възраженията на заинтересованите лица. Това задължение не е изпълнено. В настоящото производство е представен официален документ – извлечение от Държавния регистър на актовете за гражданско състояние (л. 105), удостоверяващ българския произход на Вира И. К. - майка на бабата на жалбоподателката О. К.. Това обстоятелство е относимо както към наличието на

предпоставките по чл. 40, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ, така и към степента на връзката на жалбоподателката с Република България, поради което е следвало да бъде установено и обсъдено от административния орган при упражняване на правомощието за налагане на ПАМ.

По изложените съображения съдът приема, че оспорената заповед е постановена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила – чл. 26, ал. 1 АПК, чл. 34, ал. 3 АПК във връзка с чл. 9, ал. 4 и чл. 12, ал. 1 АПК, както и чл. 35 във връзка с чл. 7 АПК, довели до ограничаване правото на защита и участие на Л. П. в административното производство. Наред с това административният орган е приложил неправилно материалния закон, като не е извършил задължителната индивидуална преценка по чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ и не е мотивирал съразмерността на наложената принудителна административна мярка. Следователно са налице отменителните основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 АПК.

С оглед изхода на спора жалбоподателката има право на своевременно претендираните разноски по делото в общ размер на 805,11 евро, от които 5,11 евро – държавна такса, и 800,00 евро – заплатено в брой адвокатско възнаграждение.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 75 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед УРИ 5364з-2661 от 30.06.2025 г. на директора на Дирекция „Миграция“ – МВР.

ОСЪЖДА Министерство на вътрешните работи да заплати на Л. П. разноски по делото в размер на 805,11 евро (осемстотин и пет евро и 11 цента).

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от получаване на съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: